

Röportaj yapacak kişiye soru önerileri:

1-AİLENİZİN KÖKLERİ

Görüştüğünüz kişiye ataları (büyük babalarından da önceleri) hakkında neler bildiğini sorun.

Nereden geldiklerini, kim olduklarını ve hatırlayabilecekleri aile ile ilgili efsaneler, öyküler anlatmalarını isteyin.

Bu sorular, bazı kişiler köklerini Fas ve İspanya'ya kadar takip edebildiklerinden Türk Yahudi tarihi için çok önemlidir.

Büyük büyük babalarınız nereden gelmişlerdi?

-Bana anlatılanlara göre büyük büyük babalarım hepsi Balatlıymış ,daha önceden nerelerden geldiklerini bilmiyorum.Çok çok saygın insanlarmış

Geçinmek için ne işler yaparlardı? Nasıl yaşadıkları, maddi olanakları, dindarlık dereceleri hakkında bilginiz var mı? Hangi lisansları konuşurlardı?

Onlar hakkında duyduğunuz herhangi bir öykü varsa anlatır mısınız?

-onlarla ilgili pek bilgim yok

2-BÜYÜKBABALARINIZ

Görüştüğünüz kişinin büyükbabalarının geldikleri dünyanın nasıl olduğunu öğrenmek istiyoruz.

-Baba tarafını hiç tanımadım onlarla ilgili hiç bilgim yok.

-Annemin babası hahamdı ,büyük hahamdı.Büyük forsu olan bir insandı.

Annemin babasının Maddi durumları çok iyiymiş.Fakat 2.dünya harbinden sonra hayatları değişti ve oğulları bırakmadı anne babayı ve aldılar götürdüler.Bir tek annem kaldı burada.Ladino konuşurlardı.

Büyükbabalarının nasıl kişiler olduğunu sorarak başlayın.

Kişilikleri nasıldı?

Ben onları tanımadım ,ben doğmadan önce kalktılar gittiler .Annemin anlattığına göre çok saygılı insanlardı.Saygılı bilgili, ve mahalleliye elinden geldiği kadar yardım eden bir insandı.

Ciddi ve sessiz miydiler? Canlı ve konuşkan mı?

-Ciddi ve sessizdiler

Büyükbabaları esprili ve fıkra anlatan biri miydi?

-değildi

Yoksa ender gülen ciddi biri miydi?

-evet

Giyimi nasıldı?

-eski zaman kıyafetleri giyerlerdi.Bunu da resimlerden görmüştüm ama sonra annem bu resimleri aldı nereye götürdüyse bilmiyorum.

Günlük programı nasıldı?

-Hep sinagogla ilgiliydiler,okumak bilgi edinmek.

Görüştüğünüz kişinin dedelerinin kişiliğini resmetmesini sağlayın.

Neredendirler?

-Balat tan

Ne zaman doğmuşlar?

-bilemiyorum

Aile isimleri ne imiş? Değiştirmişlerse, hangi sebeple değiştirmişler ve daha önceki aile isimleri neymiş?

-Behardı hiç değişmedi.

Geçimlerini neyle sağladılar?

-hahamlıktan geçinirlerdi.

Hangi lisansları bilirlermiş?

-Fransızca bilirlerdi.

Kendi aralarında konuşurken hangi lisanı kullanırlarmış?

-Ladino

Kılık kıyafetleri ve dış görünüşleri nasıldı?

-eski tip giyinirlerdi

Örneğin: Dedenizin sakalı, bıyığı var mıydı?

-hem sakalı hem bıyığı vardı.

Kipa ya da şapka kullanırlar mıydı ?

-Kipa ve şapka kullanırdı.Kipa altta ,üstüne şapka.

Kaftan mı, takım elbise mi ya da herhangi başka bir şey giyer miydi?

-yok eski tip elbiseler giyerdi

Büyükanneniz Ortodoks hanımları gibi peruk takar mıydı?

-peruk takmazdı,daima başörtüsü takardı.

Takarsa evde de kullanır mıydı yoksa eşarp mı kullanırdı?

-evdede dışarıdada

Giyimleri nasıldı?

-erski tarz giyimi vardı

Büyükannenizin taktığı özel şapka ya da mücevherler var mıydı?

-yok

Büyükannenizin altın zincir (kolanası) var mıydı? Kolana hakkında anlatılan herhangi bir hikaye biliyor musunuz?

- yok

Evleri ya da daireleri nasıldı? Bana tarif eder misiniz? Kaç odalıydı? Eşyaları nasıldı? Musluktan sürekli akan suları var mıydı? Elektrik var mıydı? Evlerini nasıl ısıtırlardı?

Bahçeleri var mıydı? Herhangi bir şey ekerler miydi? Hayvanları var mıydı?

-bu konuda hiç bilgim yok,ben doğduğumda onlar göç etmişlerdi Amerika ya.

Uşak, aşçı, çamaşırcı, dadı ya da Matmazel benzeri yardımcıları var mıydı?

Öyleyse bize onlar hakkında bilgi verin.

-yoktu

Dine ne kadar bakarlardı? Yahudi geleneklerini ne derecede uygularlardı?

-çok bakarlardı.

Kaşer'e ve Şabat'a bakarlar mıydı?

Haham olduğuna göre söyleyecek bir şey yok.

Sinagog'a her Cuma mı yoksa sadece bayramlarda mı giderlerdi?

Yahudi bayramlarını evde kutlarlar mıydı?

Dedenizin politik görüşleri neydi?

-bilemiyorum

Herhangi bir politik kuruluş ya da parti mensubu muydu?

-Bilemiyorum .

Herhangi bir sosyal ya da kültürel kuruluş mensubu muydular?

-bilemiyorum ama herhalde vardı çünkü çok medeni insanlarmış.

Komşuları ile ilişkileri nasıldı?

-çok iyiydi .Herkesle ilişkileri çok iyiydi.Yardıma koşan biriydi.bayramlarda pesahta durumu olan,ölmeyanı evinde toplar yemek verirdi.Bana anlatılanları söylüyorum.

Komşuları Yahudi miydi?

-evet.

Arkadaşları hakkında neler biliyorsunuz?

- yok

Tatilde neler yaparlardı? Ne sıklıkla tatil yaparlardı ve nerelere giderlerdi? Yalnız mı tatil yaparlardı yoksa çocuklarını da yanlarında götürürler miydi?

Büyük anne ve babalarınızın kardeşleri hakkında bilginiz var mı? (İsimleri, doğum ve ölüm tarihleri, öğrenim dereceleri, meslekleri, çocukları vb.)

Dedelerinizin kendi çocuklukları ile ilgili anlattıkları anılarını anlatın.

Anne ve babanızın kendi ebeveynleri ile ilgili anlattığı öyküleri anlatın.

Dedelerinizin hatırladığınız askerlik anıları varsa anlatınız.

3-EBEVEYNLERİNİZ:

Röportaj yaptığınız kişinin ebeveynlerini onlar hakkında anlattığı öykülerle tanımaya çalışın.

Önce babasının genel bir tasviri ile işe başlayın. Nasıl biri olduğunu size anlatmasını isteyin. Zeki miydi?

Çok zekiydi.ben babamı tanıyamadım ,bana anlatılanlara göre çok zekiydi çok bilgiliydi ve çok çalışkandı.

Konuşkan mıydı? Ya da ciddi ve suskun muydu?

Konuşkan dı.

Sert bir baba mıydı yoksa anlayışlı mıydı?

- anlayışlı biriydi

Aynı soruları annesi içinde sorun. Nasıl biri olduğunu size anlatmasını isteyin.

Zeki miydi?

Konuşkan mıydı? Ya da ciddi ve suskun muydu?

Sert bir anne miydi yoksa anlayışlı mıydı?

-o da zekiydi ,konuşkandı ciddi ve suskun değildi.

Annem önceleri yumuşaktı ,sertliği sonradan oldu.Bir evladını kaybetti trafik kazasında.36 yaşındaydı benim büyük ağabeyim.Ağabeyim İzak evli 2 tane kızı vardı Çok çok parlak bir işi vardı.Züccaciyeciydi.3 ortaklılar ben o zamanlar yeni evlenmiştim.Kocama ve öbür ağabeyime dükkan tuttu.Onlara iş vermek için.Ağabeyim çok zengindi.Annem ağabeyimin ev,inde bir kraliçe gibiydi,beraber yaşarlardı.Herşeyleri vardı ağabeyimin O zaman için ki 1960 ta öldü,Menderesin idamından biraz evvel,katlar satın aldı araba aldı,o zaman kimsede telefon yoktu ,o aldı,kristal avizeler öyle zengindi o zaman . Bir gün arabası bozuluyor,o zaman da Vatan caddesi yeni yapılıyordu Soley Bone İsrail firması caddeyi inşa ediyordu.Kalkıyor oralara kadar gidiyor bir tamirhaneye arabayı götürüyor.Katibi vardı ona diyorki gel benimleberaber gider döneriz.Fakat katip istemedi.O yalnız kalkıp gidiyor vatan caddesinearabayı alıyor.Ve bir trktörle çarpışıyor.Direksiyon kalbine çarpıyor.Arabadan çıkıyor,hiçbir şeyi yoktu ,konuşuyordu.Yürüyerek Çapa ya kadar gitti,hastaneye yürüyerek gitti.Hastaneye girer girmez “beni

kurtarın çok fenayım kaza geçerdim araba oarada kaldı yardım edin “diyor.
Orada akşama kadar beklettiler .Beklerken iç kanama geçirdi ve orada öldü.36
yaşındaydı.2 kız bıraktı .biri 10 yaşında diğeri 6 yaşında.Annem buna üzüldü ve
o zaman dan sonra sinirli aksi oldu.Şeker hastası oldu başka hastalıklar oldu.

Ne zaman nerede doğmuşlar?

Öğrenim durumları neydi?

-Babamın Herhalde ortaydı .O da Maccabiliydi.

Annem çok iyiydi .Eskiden Kasımpaşa da bir okul vardı yanılmıyorsam Alliance

.Orada hep fransızca konuşulurdu.o okulda okudu.

Ana dilleri neydi ve başka hangi lisanları konuşurlardı?

Birbirleri ile ve kendi ebeveynleri ile hangi lisanda konuşurlardı?

Geçimlerini nasıl sağlardı?

-orta.

Nasıl tanışmışlar?

-bana hiç anlatılmadı.

Görücü usulu ile olan bir evlilik miydi?

-herhalde görücü usulüyle

Nerede ve ne zaman evlenmişler?

-İstanbul da yaklaşık 1918-1919

Sinagogda mı evlenmişler yoksa sadece resmi bir nikah mı yapmışlar?

-Zülfaris sinagogunda evlendiler

Giyimlerini tasvir edin. Geleneksel mi modern miydi?

-eski kıyafetler giyerlerdi Bir uzun eteklergiyerlerdi

Ailenizin maddi durumu nasıldı?

orta

Yaşadığınız evi anlatın.

- Bir tek odaydı.

Kaç odalıydı, mutfak, banyo gibi başka hangi bölümleri vardı?

-Banyo yoktu,mutfak yoktu,bir sala vardı,bir koridor diyeyim .Orada her bir odanın
bir kısmı vardı orada yemek pişirirdik .Tuvaletlerde 2 komşuya bağlıydı,tuvalet
için komşuya gidilirdi,beraber kullanılırdı ortak.Apartımanda 1 tuvalet vardı ortak
kullanılırdı.

Mobilyalarınız nasıldı?

Sürekli musluklardan akan suyunuz var mıydı?

-yoktu.Kovalarla çeşmeden getirirdik.

Ne tür bir ısıtma sistemi kullanırdınız?

-Ocak vardı,mangal vardı kömürle ısınırdık.Çok sene evvel böyleydi.Fakirlik vardı
ozamanlar.

Bahçeniz var mıydı?

-yoktu

Varsa neler ekerdiniz?

Evinizde hayvan besler miydiniz?

yok

Uşak, hizmetçi, dadı, matmazel, çamaşırcı kadın gibi yardımcılarınız var mıydı?

-yok

Evinizde kitap bulunur muydu?

-evet

Varsa ne tarz kitaplardı?

Dini ya da din dışı?

-din kitapları fransızca kitaplar.Annem fransızca romana meraklıydı ,o okurdu
fransızca kitapları

Ebeveynleriniz okumayı sever miydi?

Ne zaman ve ne türleri okurlardı?

Size kitap tavsiye ederler miydi?

-tabiki annem çok isterdi okumamı.Okurdum .Ne zaman ki annem hasta düştü fazla devam edemedim.

Gazeteleri takip ederler miydi?

-yok.

Kütüphaneye düzenli gitme alışkanlıkları var mıydı?

yok

Ne kadar dindardılar?

-annem çok dindardı

Yahudi geleneklerinin hangilerini uygularlardı?

- her şeyi.

Kaşer'e bakarlar mıydı?

evet

Sinagoga her Cuma mı yoksa sadece bayramlarda mı giderlerdi?

- her Cuma her bayramda,her Cumartesi sabahı oradaydık.

Evde bayram kutlamaları yapılır mıydı?

evet .Konu komşuyla birlikte yemeklerimiz ortaklaşa birleştirir ,hep böyle kutlardık.

Yahudi cemaati mensubu muydular?

-yok.

Cemaatte etkin görevleri var mıydı?

-yok.

Ebeveynlerinizin politik görüşleri neydi?

- yok.Žavallılar sadece ekmek parasını çıkarmak için uğraşırlardı.Annem bizleri büyütebilmek için çabalandı.

Herhangi bir parti, politik, sosyal, kültürel organizasyona üye miydiler?

yok.

Babanızın askerlik dönemine ait anılarını anlatın.

-yok bilmiyorum.Kayınpederimin var .Rahmetli kayınpederim çok bilgili ,okumuş bir adamdı .O da annem gibi Allience ta okudu.Bilgili ve çok okuyan biriydi.o bize anlatırdı devamlı.Ben sürgün gittim.Rusya ya gönderdiler.Galiba 1. dünya harbinde.Bir tek annem vardı başka hiçkimsem yoktu diyor.Bir de kardeşim vardı açlıktan öldü ,daima söylerdi bunu .Açlıktan ölmüş,burada ölmüş.Kayınpederim de hepsi Balatlıydılar.Ben diyor askerliğimi 4,5 -5 sene yaptım .Rusya daydık .Sonra Türkiye ye gelemedim.Sürgün kaldım.Ne param var ne pulum var dönemedim geriye diye anlatırdı.Askerleikte olmuş bu. .O bize her zaman bunu anlatırdı.Ben baba şefkati görmediğim için onunla çok iyi ilişkiler içindeydim.Çok kaliteli bir adamdı ,bana gelir anlatırdı.”Bir kafiyle geldik Türkiye ye 5 parasız kaldım.Askerliğim aslında 2 seneydi ama 1.dünya harbi bittiği halde geri dönemedim” derdi.”Döndükten sonra mahalleme gittim ne annemi buldum ne kardeşimi buldum derdi.Açlıktan sefaletten ölmüşler.Yalnız kalmıştım”.Benim rahmetli kayınvalidem biraz cahildi,köylü kadınıydı.”Konu komşu bir oldular beni ona verdiler “ derdi.”çok parlak bir hayat geçirmedim “ derdi.Onun işi mezar taşlarına şirler gibi yazılar yazmaktı.Aranılan bir insandı.

Komşuları yahudi miydi ve ilişkileri nasıldı?

-yahudiydi

Arkadaşları kimlerdi? Yahudiler mi? Geniş toplumdan insanlar mı? Akrabaları mı, komşuları mı, cemaatte birlikte çalıştıkları kişiler mi, iş arkadaşları mı?

-Hep konu komşuydu.

Tatile çıkarlar mıydı?

yok

Evet ise ne sıklıkla nerelere giderlerdi?

Yalnız mı çocuklarıyla mı tatile giderlerdi?

Ebeveynlerinizin kardeşleri hakkında neler biliyorsunuz? İsimleri, doğum ve ölüm tarihleri, nerede yaşadıkları, öğrenim durumları, meslekleri, çocukları nedir?

Ebeveynleriniz hangi akrabalarla düzenli olarak görüşürlerdi? Ne sıklıkla nerede ve hangi olaylarda görüşürlerdi?

4- KARDEŞLERİNİZ:

Görüştüğünüz kişinin kardeşleri hakkında bilgi edinmek istiyoruz.

Çocuklukları onunkine benzer miydi?

Nerelerde okula giderlerdi ve sonra onlara neler olduğunu anlatın.

-Büyük ağabeyim İzak Levi musevi lisesinde okudu.ortaokulu bitirdi.Liseyi okumadı .Akıllı ve faal bir insan olduğu için kendi kendini yetiştirdi.17 yaşında Taksimde bir dokuma fabrikasında çalıştı.Bir gurciydi sahibi Çıkvaşvili,kumaş fabrikasında.Askere gidene kadar orada çalıştı.Orada çalışırken Merkada Eskenazi isimli bir kızla nişanlandı.Sonradan hanımı olacak kişi Korin Leon bizim üstümüzde otururdu ve ağabeyimi çok sevdi. Ağabeyimin nişanlandığını duydu ve çok üzüldü.Hemen annesini gönderiyor anneme ve diyorki” niye haberimiz olmadı halbuki Korin İzak’ı çok seviyor “.Annem de bunu ağabeyime söylüyor.Bir zaman sonra Merkada ile geçinemeditler ve ayrıldılar.Sonrasında ağabeyim Korinle nişanlandı ,7 sene nişanlı kaldılar ,arada askere gitti.Ankarada iyi bir askerlik yaptı.Dödükten sonra ir zaman sonra evleniyorlar.Çok iyi bir kadındı.Beni kardeş gibi sevdi ,annemin olmadığı zamanlar bana baktı.benden 10-12 yaş büyüktü.Evlendikten 1 sene sonra Janti adında bir kızları oldu ,4 sene sonra Süzet isminde bir kızları daha oldu.Bu süre içinde işinde çok başarılı oluyor.Onun işi Eminönünde sandıkçıydı.Piyasada çok tanıdığı vardı.Bir arkadaşı vardı Albert Morhayim ve biri daha vardı,kal de los frankosta bir eczacının damadı adını bilmiyorum,onlarla ortak züccaciye işine girdiler.Eminönünde büyük bir depo aldılar.O zamanlar çekoslovakyaadan kristaller meşhurdu,onları satıyorlardı.Muazzam zengin oldular.Evlendiğinde Kuledibinde oturuyordu sonra çok göze battıkları için oradan çıktılar.Ev aldılar, araba aldılar,herşeyleri vardı.Aradan 10 sene geçiyor va kaza oluyor.

-Diğer ağabeyim de müsevi lisesinde ortayı bitirdi.ve çalışmaya başladı. O zamanlar çok fazla okumak yoktu.Okuldan sonra askere kadar tesfiyeciydi, demir üzerine.Daha sonra Malatyada askerliğini yaptı.Askerden döndükten sonra çocuk bisikletleri üzerine iş açtı.Sara Biçaçi diye Tekirdağlı biriyle evlendi.Çok iyi bir kadındı.İki kızları oldu.6. dairede otururlardı.Zamanla kızları büyüdü.6-7 eylül den sonra İsrail modası başlamıştı.Öce büyük kızımı gödereyim lisan öğrensin sonra biz de gideriz dedi.Nitekim de böyle oldu.Büyük kızı1962 de gitti onlarda 1964 te gittiler.Halen orada yaşarlar Şu anda emeklidir.Bugün görüşürüz ama biraz soğukuz küçüklüğümdeki meseleden dolayı.

Ben bu olayları unutmaya çalıştım,büyük tedavi gördüm,zamanla artık hepsini unuttum.1964 te ağabeyi gittikten sonra 1968 de de annem oğlunun yanına gitti.Bizim durumumuz çok parlak değildi.Çocuklarımızı yetiştirebilmek için çabalıyorduk.Eşimin işleri o zaman çok parlak değildi ve anne babasına da bakmak zorundaydı.Annem oraya gitmek istedi .O zaman İsrail hükümeti gidenlere ev verirdi para verirdi.Ve oraya gitti.Ağabeyim anneme ben bakacağım ev vermeyin parasını bana verin dedi.Annem ağabeyimin evine yerleşti .Orada yaşadı ama geçinemedi ve kiraya gitti.Öyle bir vaziyete geldiki annem sokaklarda ağlamaya,sıralarda yatmaya başladı .Gelen mektuplarla ben burada

çıldırıyordum.1977 de kocama dedimki ben ne yapıp yapıp İsrail e gidip bu işi düzeltereğim.Kalktım gittim.Hakikatten annemi çok kötü bir vaziyette buldum.Ağabeyime gittim dedim ki”Ben sana konuşacak güçte değilim sen benden daha üstünsün “diye pohpohladım.”Evimde 2 oğlan var ,eşim var eşimin annesi babası var,eşim hangibirimize baksın .Annem ağabeyimin ölümünden sonra hep rahatsız zaten ,doktor lazım ilaç lazım ben yetiştiremem.Ne olur anneme iyi davranın şunun şurasında kaçyıllık ömrü kaldıki yazık günah” dedim .Bu arada büyük oğlum Salvo bizim arabayla bir araba kazası yapıyor ve eşim hemen bir mektup yazıp beni derhal geri çağırıyor.Ben de herkesi bırakıp geri döndüm.Sonrasında annemden bana mektup geldi :Sen bunlara ne yaptın herkesi düzelttin ,torunlarım yanıma geliyorlar ,oğlum geliyor ,gelinim geliyor diyordu.Ben de tatlı dille bu iş halloldu dedim . Bu durumu düzelttiğim için annem çok mutlu oldu ve bana dua etti Ama işler düzeldikten kısa bir zaman sonra annem öldü.

5-İLK YILLARINIZ OKUL YAŞAMINIZ:

Şimdi röportaj yaptığınız kişiden çocukluk yıllarını anlatmasını isteyin. Onlara kimin baktığını, ailenin kaçınıcı çocuğu olduğunu, okulları, sınıf arkadaşları, öğretmenleri, ve yahudi cemaati ile ilişkilerini.

Nerede ve ne zaman doğdunuz?

-

Yuvaya mı gittiniz, veya anneniz mi kardeşiniz mi sizi büyüttü?

-Annem ve kardeşlerim

Yoksa dadı ya da matmazeliniz mi vardı?

- yktu.

Evde idiyeniz anneniz ya da size bakan kişi ile gün içinde neler yapardınız?

-Çocukluğumda ekseriyet yalnız kaldım.Annem dışarıya işe gitmeye başlamıştı.O çalışırdı ben evde yalnız kalırdım.Çocukluğum çok kötü geçti benim,çok kötü bir çocukluk geçirdim ben.Bunlar benim şuurumun altında kalmış,kocam öldükten sonra büyük bir tedavi gördüm.Psikolog bunun çocukluğumdan kaldığını ortaya çıkardı.Karanlıktan korkan ,aç yatan biriydim o zamanlar .Annem gelene kadar uyuya kalırdım.Küçük ağabeyim biraz Psikolog bunun çocukluğumdan kaldığını ortaya çıkardı.Karanlıktan korkan ,aç yatan biriydim o zamanlar .Annem gelene kadar uyuya kalırdım.Küçük ağabeyim Albert biraz sert biriydi,onunla çok çektim.Çok sertti ben ondan çok dayaklar yedim.Bu dayaklar beni komplekse soktu.Büyük ağabeyim İzak bir zaman askere gitti.Annem bana 6 yaşında fasulye hazırlar ,sen fasulye pişireceksin derdi.Yukarıda yengem otururdu,büyük ağabeyimin nişanlısı ve annesi babası.Onlara giderdim ne olur bana gösterin nasıl pişireyim derdim .Bunu şöyle yap bunu böyle yap derler bana gösterirlerdi.Kömür yakardım bir mangalın üzerinde yemek pişirmek için .pişmediği zaman ağabeyim beni döverdi.Suyumuz yoktu ,maşrapayla ellerine su dökerdim,elinin tersiyle döverdi yüzümden kanlar boşanırdı.7 yaşında ya vardım ya yıktım.Komşular araya girerlerdi .”ne yapıyorsun öldüreceksin bu kızı” diye.Sanki intikam alırdı bu sefaletten herhalde.Ne diyeyim bilemiyorum Bütün bunlar zaman içinde bende bir kompleks yaptı.Hiçbir arkadaşla beni konuşturmazdı.Kapıya bile çıkartmazdı. O zamanlar kızlar erkekler çoluk çocuk kapıya çıkarlar ,kapı önünde otururlar biraz laklak ,biraz gülmek,biraz şarkı söylemek böylelikle güzel geçerdi.Çünkü yapacak başka bir şey yoktu o dönem.Arada ben biraz büyüdüm ,çalışmaya başladım.Büyüdüm havası almaya başladım.Büyük ağabeyim askerden geldi.O çok çok iyi bir insandı.Babalık yaptı bize.Bu arada küçük ağabeyim askere gitti ,ben buluş çağına geldim 12 yaşına.Tabii ki açıldım saçıldım kızı erkek arkadaşlarla yürüyorum konuşuyorum

artık eski hayatımı unuttum.Bu arada komşular küçük ağabeyimin yaptıklarını hep büyük ağabeyime anlatıyorlardı.Bir gün küçük ağabeyim askerden geldi.Beni de arkadaşlar aşağıdan çağırıyorlardı.Zelda kapının önüne gel biraz konuşalım diye.Hemen ağabeyim beni durdurdu nereye gidiyorsun diye.Ben de sen bana artık karışamazsın,ben artık büyüdüm ,sen kendi işine bak bana karışma dedim.Sen misin bunu diyen,bana bir dayak atıyor bir dayak atıyor.Bu sesleri büyük ağabeyim yukarıdan duyuyor.Hemen konu komşu geliyorlar bu seslere,büyük ağabeyim de elinde bir sopa küçük ağabeyimi bir dövüyor ve o son oldu.Bir daha bana dokunamadı.Fakat bu olaylar bende hep tesir bıraktı,şuur altımda kaldı.Uzun süre hiçbirşeyden zevk almadım bunu unutmayacağım.

Okula nerede gittiniz?

İkinci karma

Yahudi okulu mu, devlet okulu mu yoksa özel bir okula mı gittiniz?

- yahudi okulu

En çok sevdiğiniz dersler hangileriydi?

-en çok matematik.Bugün bana sor hemen cevap veririm.Matematik ve türkçe.

En zengin çocuklar en önde otururlardı,en fakirleri ise en arkada otururlardı.En arkadakiler öndekilerden daha başarılıydılar.Madam Benyakar diye bir öğretmenimiz vardı .Çok sertti :Cetvelle hep döverdi.Ama beni değil .Bilmeyenleri döverdi ,cetvelle parmaklarına vururdu.Onun için sevmezdim ama geri kalanları severdim.Ben o kadar usluydum ki hep defter kalem hediye alırdım,okul beni giydirdi,yemek verirdi.Hatta hatta 3. sınıftan ayrıldıktan sonra komite olarak evimize geldiler .Niç,in kızınızı okula göndermiyorsunuz diye.Annemin vaziyetini gördüler annem hastaydı, herhalde bir korkudan bacakları tutmaz oldu yürüyemez hale geldi.Anneme bakmak için 3. sınıftan sonra okula gitmemeye başlamıştım.Çalışmaya başladımKasımpaşa da bir gürçilerin bir çorap fabrikası vardı orada çalışırdım, etiket yapıştırırdım.o paralarla ev kirası verirdik.Ağabeylerimden biri askerdi,diğeri henüz askerden gelmiş işi gücü yoktu. Özellikle sevdiğiniz ya da nefret ettiğiniz bir öğretmen var mıydı?

Kim ve nedendi?

Öğretmenleriniz ya da sınıf arkadaşlarınızda bir antisemitizm hissettiniz mi?

Lisan ya da müzik konularında özel dersler aldınız mı?

6- ÇOCUKLUĞUNUZDAKİ KASABANIZ/MAHALLENİZ:

Röportaj yaptığınız kişinin kasabasını ve oradaki Yahudi Cemaatini anlatmasını isteyin. Geriye dönüp hatırlamalarını ve o yerleri tasvir etmelerini isteyin.

Atlar ve arabalar var mıydı?

-vardı .Çöpçü vardı arabayla geçerdi.Küçükken diğer çocuklarla birlikte atlı arabaların arkasından koşardık,binerdik.Hatırlıyorum 2-3 yaşındaydık o zaman. Çamurlu, asfalt dökülmemiş yollar mı vardı yoksa güzel arabaların sürüldüğü geniş caddeler mi?

Kasabanızın nüfusu ne kadardı ve kaç Yahudi yaşırdı?

-ne kadar verdiğim bilemiyorum ama ekseriyet yahudiydi.Aile olarak 50kadar vardı.Türkler bir arka mahalledeydi.Bizim civarımız hep yahudiydi.

Yahudi cemaati nasıldı?

-o zaman bizim cemaatle bir ilgimiz yoktu ,ne gibi sinagoga giderdik annem her bayramda her şabatta her selihotta ne olursa olsun götürürdü bizi.Bizim oturduğumuz evin üst kısmı hepsi yahudiydi.Hatta hatta benim büyük ağabeyim ,sonradan evlendiği eşi ve kayınvalidesi komşuluğumuz hep onlarlaaydık. O kadar sofuydularki gece sahaha karşı hep beraber olurduk,hepimiz sinagoga giderdikdua etmeye.Ben dinime ait herşeyimi onlardan öğrendim.Sofuluğu kaşerutu ne alacaksam ne yapacaksam hep onlardan öğrendim.

Kaç tane sinagog bulunurdu?

-Napoleon.Zülfaris.2 tane vardı.

Haham, Şohet, Hazan, vb din mensubu var mıydı? Varsa kaç taneydiler?

-vardı.3-4 tane haham vardı.

Mikve, Talmud Tora, Yeşiva var mıydı?

- vardı

Yahudilerin özellikle yaşadığı bölgeler ya da getolar mı vardı yoksa şehirde dağınık mı yaşarlardı?

-ekseriyet geto gibiydi .Kuledibi getoydu.Bizim oturduğumuz mıntika da getoydu. Oradaki Yahudilerin belirli meslekleri var mıydı?

-vardı .Ama o zaman zengin ve fakir aynı yerde otururdu ve aynı sohbetin içindeydiler.Hiç ayırım yoktu.Kimi fabrikatördü.kimi bakkaldı,kasaptı,sakalar vardı,zarzatçı vardı.Bunlar kapımıza gelirdi alışverişi böyle yapardık.Tüccar vardı.Evimize basmacı gelirdi.Annem benim çeyizimi bir yahudi basmacıdan yaptı.Haftalıkla ödeme yapardı.U faktım hatırlarım çeyizim dolapta dururdu,hazırdı.

Elektrik ve akan su var mıydı?

-yoktu hiç yoktu.Evimizde gaz lambası vardı annem terziydi dikiş dikerken duvarda asılı gaz lambasıyla dikerdi akşamları.

-evimizde suyumuz yoktu.Evin karşısında bir ağaç vardı,orada büyük bir çeşme vardı.Oraya gidip kovalarla su doldurup getirirdik eveMahallenizde hamam var mıydı?

-Kasımpaşa da vardı

Hamama gidilir miydi? Hamamla ilgili bir anınız var mı?

-Annemizle hamama giderdik.15 günde 1 veya ayda 1 giderdik.Daha sık gidemezdik çünkü cepte fazla para yoktu.Giderdik yıkanırđık sonunda da 41 tas tevila atardık.Her gidişimizde yıkandıktan sonra kurna güzel güzel temizlenir,yıkanır ve doldurulurve 41 tas atmak şartıyla tevila yapardık ve çıkardık dışarı.

Çocukkenki politik durumları anımsıyor musunuz?

Herhangi bir antisemitizme rastladınız mı?

. Hatırlıyorum Çeşmeye su almaya gittiğimizde türklerde gelirdi.Biz kendimizi o kadar kabul ettidik ki haşır neşirdik.bir ayırım yoktu aramızda.Fakat sonradan en iyi anımızda pis yahudi diyen çıkardı.Aslında çok iyiydik ama ters giden bir şey olduğu anda pis yahudi derlerdi.Ama aralarından bazıları hemen bizi korumaya alırlardı.

Askeri resmi geçitler, özel kutlama günleri, ya da kurtuluş günleri kutlanır mıydı?

-Şişhane caddesinde kutlanırdı.Cumhuriyet bayramlarıkutlanırdı,askeri törenler olurdu.Hatırlarım şili meydanında itfaiye vardı ,lunapark vardı sarı madam vardı.Cumhuriyet bayramında bunların önünde kolon kurulurdu ,resmi geçit olurdu.Annem beni ve ağabeylerimi alır bunları seyretmeye götürürdü.Atatürk ün ölümünü bile hatırlıyorum.4-5 yaşında ya vardı ya yoktum şişhane meydanına çıktık ,hepimiz hüngür hüngür ağladık. Bugün gibi hatırlarım ağlamayan yoktu.Tabutu dolmabahçeden getirdiler .Dolmabahçeden şişhane ye ve oradan taksime götürdüler.Ağabeylerimle nereye kadar gittik bilemiyorum, kimini kucağında kiminin elinde kalktık gittik takip ettik.Bugün gibi hatırlarım. Çocukken öğrendiğiniz marşlar varsa bizim için söyler misiniz?

Şehrinizde Pazar günlerini anlatır mısınız?

-Fazla ir şey yoktu ,sokağa çıkardık ,top oynardık ,ip atlardık,başka bir şey yoktu.

-Benim küçüklüğümde gezinti diye bir şey yoktu.Bizim en büyük gezintimiz büyükler ve çocukların Cumartesi akşamı bir evde toplanmaktı.Şarkılar söylenir ,fincanla oyun oynamak.bu oyu şöyle oynanırdı; ters duran bir sürü fincan içinden

bir tanesinin içinde jeton gibi bir şey konurdu,bunu bulan bilmem ne kadar kuruş kazanırdı.Buna fincan oyunu derlerdi.Tombala oynanırdı.Topluluk olarak komşularla birlikte büyüklerle beraber oynardık.Eğlencelerimiz bunlardı.
Ailenizde pazara giden kimdi?

- annem

Özel alışveriş yaptıkları tüccar ya da satıcılar var mıydı?

-vardı hepsi özeldi.Kasap manav ,basmacı .

Hatırladığınız önemli politik olaylar (Yunanlıların ihracı, Atatürk'ün ölümü, Varlık vergisi, başka ülkelerden gelen Yahudi muhacirlere karşı Türkiye'nin tutumu) bu olaylar karşısındaki duygularınız.

Ailenizin bu konularda söylediklerini hatırlıyor musunuz?

-Varlık vergisini hatırlıyorum.Babam öldükten sonra annem işine devam etti,pantolon dikerdi.Ona mal getirirlerdi çalışsın diye diktikten sonra götürürlerdi.Bunu yaptı diye eğer yanılmıyorsam 500 lira varlık vergisi geldi.En ufak 500 liraydı.Annem veremedi diye işi bıraktı.Ben verecek durumda değilim ,param yok dedi itiraz etti.Mahallede kömürcü vardı ,muhtarımız vardı.Bir gün ben kömür almaya gittim,ben daha ilkokula yeni gidiyordum.Bir kadın vardı ,muhtarın üstünde otururdu.”e Zümbül ne yapıyorsun” hiç dedim okula gidiyorum dedim daha 7 yaşındaydım .”Ağabeyin ne yapıyor “.Ağabeyim tesfiyeci çalışıyor dedim “büyük ağabeyin?” o asker dedim.”Annen?”annem evde dedim .O kadın bütü bunları muhtara söylüyor.Muhtarda bize dava açıyor.niye ? çünkü askerde olan kişi için aileye maaş verilirdi o zaman ya 150 lira yada 200lira.Tabii bu maaşı almak için evde çalışan olmayacaktı.Birden bire bir celp geliyor evde çalışanınız var diye .Gün geldi mahkeme oldu beni de çıkardılar mahkemeye.Ama bir şeyde yanlışlar.Çalışan küçük ağabeyim Avram yazacağına Zümbül yazdılar .Beni mahkemeye çıkardılar .Bizim ne avukatımız vardı ne kimsemiz sadece devletin koyduğu avukat vardı.Anneme sordular , sen çalışıyormusun dediler ,yok dedi ,çalışıyordum bıraktım.Yengeme sordular ben de çalışmıyorum evdeyim dedi.Bana dediler ki sen çalışıyorsun.Hayır efendim dedim,ben 2.karma musevi okulunda okuyorum dedimKaçınıcı sınıftasın ? 3. sınıftayım dedim.Peki adresi ver okulun dediler ve okula gittiler,sordular evet burada okuyor dediler ve böylelikle mahkemeyi kazandık.Bize bilmem ne kadar para cezası gelmişti.Elimizde bunu ödeyebilecek bir kuruş yoktu.Oradan dışarıya çıktık ve başlangıçta biz mahkemeyi kazandık mı bilmiyorduk.Annem avukata sordu ne oldu diye .Avukat ta “hadi hadi şanslısınız isim yanlışlığı olduda mahkemeyi kazandınız”Böylelikle davayı kazandık.

Varlık vergisi zamanı çok fakirlik vardı ,ekmeği vesikayla alıyorduk.O zamanlar savaşzamanlarıydı aynı zamanda.Hatırlıyorum her akşam ben annemle yatardım,yastığımızın altında ufacak bir bez poşet gibi bir şey vardı.İçinde nüfus kağıdımız ihtiyaçlı evraklarımız,1-2- parça çamaşır bulunurdu.Gece yarısı ışıklar sonardı.Perdelerimiz lacivert stor şeklindeydi ışık görülmemesi gerekiyordu.Uçaklar geçirdi hemen alarm çalardı.Daha okula gitmiyordum o zamanlar ya 4 ya 5 yaşlarındaydım.Hepimiz evi bırakır Şişhanenin aşağısında bir sığınak vardı oraya koşardık.Hepimiz orada beklerdik,üst üste orada toplanırdık .Ne zaman ki düdük biterdi o zaman çıkar evimiz edönerdik.

7-ARKADAŞLARINIZ, BOŞ ZAMANLARINIZ VE TATİLLER:

Görüşüğünüz kişiden arkadaşları, hobileri, boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri konularında öyküler anlatmasını isteyin.

Okuldaki arkadaşlarınız kimlerdi? Yahudi mi yoksa geniş toplumdan mıydılar?

Okul dışı arkadaşlarınız kimlerdi?

Arkadaşlarınızla neler yapardınız?

-- okuldaki arkadaşlarım çoktu benim .Halen görüştüğüm arkadaşlarım vardır.Emeli Haleva.Şarika Azuz,Suzi Filiba .Bunlarla halihazırda görüşürüz.Okul dışındanda mahalle arkadaşlarım vardı.Onları pek hatırlamıyorum.En büyük eğlencemiz ipti.İp atlardık o zamanlar,top oynardık.

Boş zamanlarınızda neler yapardınız? Hobileriniz, uğraşlarınız nelerdi?

-Çok hobilerim oldu.Ben kendi kendimi yetiştirdim,eski elbiselerimi kesip bluz yapardım.6 yaşında başladım bu şeylere.Annemin fırketelerine uçlarına mantar koyardım örgü örerdim.Kaşkol örerdim 6 yaşımda.Böylelikle halihazırda çok şeyler örerim.Terzilik ,örgü benim hobilerim oldu.Ben okumadım ama hayat beni okuttu.Bugün herşeyimi bilen biriyim hiçbir eksiğim yok.Benim şu anda kolejli bir sürü arkadaşım var,inanmıyacaksın ben onlardan üstünüm.Kendi kendimi yetiştirdim.Okumakla yetiştirdim kendimi.

Herhangi bir spor, politik ya da kültürel etkinlik yapar mıydınız?

-Yürüyüşü çok severdim .Çok yürürdüm.

Herhangi bir kulüp ya da dernek mensubu muydunuz?

Cumartesilerinizi ve tatillerinizi nasıl değerlendirirdiniz? Ailenizle mi yoksa başka yerlere mi giderdiniz?

-Nişanlanana kadar hiçbir şey yapmazdım.Sofuluktan mıdır bilmem cumartesileri hiç çıkmazdık arkadaşlarla gezmeye izi yoktu.

Tatile ailenizle mi çıkardınız yoksa gençlik kamplarına mı giderdiniz?

Tatillere arkadaşlarınızla mı çıkardınız?

Eğer hatırlıyabiliyorsanız bana

İlk arabaya bindiğiniz zamanı anlatın.

-İlk olarak rahmetli ağabeyimin arabasına bindim .Bizi gezmeye götürd şüperdi.1945 lerde gibi ilk arabaya binişim.

İlk trene bindiğiniz zamanı anlatın.

-Annem bizleri trenle gezdirirdi ,floryaya götürürdü.Küçükçekmeceye denize götürürdü.Komşularla beraber evden sepetlere yemekler koyarak Sirkeci den trene biner denize giderdik.

En sevdiğiniz tatil yerini ve nedenini anlatın.

Dışarda, restoranda yemek yer miydiniz? Evetse, nerelerde yediğinizi anlatın.

-yok

8-YAHUDİLİK VE AİLEDEKİ GELENEKLER:

Bazılarımız dini bir eğitimle büyüdük. Bazılarımız da laik bir evde büyüdük. Görüşüğünüz kişiye deneyimleri ile ilgili sorular sorun.

Çocukken evinizde hangi Yahudi gelenekleri uygulanırdı?

-Noçe de şabat,şabat sabahı kala gitmek,kaşerut,bayramlarımız bütün komşular ve akrabalarla beraberkutlanırdı.

Ne sıklıkla ve hangi zamanlar Sinagog'a giderdiniz?

-Her hafta giderdik

Babanız gittiğinde ona eşlik eder miydiniz?

İbranice veya din eğitimi aldınız mı?

-okulda aldım

Aldınızsa bu okulda mı yoksa okul dışı mıydı?

Yeşiva ya da Mahazike Tora'ya gittiniz mi?

-Mahazike tora ya gittim Nesim Behar vardı o zaman.

Aileniz size neler öğretti?

Bütün yahudilik vazifelerimi öğretti.

Babanızla şabat günü dua eder, Tora okur muydunuz?

Bar-mitzva (erkekler için) ya da bat-mitzva yaptınız mı?
yok.

En sevdiğiniz bayram hangisiydi ve neden?

-bütün bayramları severim.

Yakınlarınız ya da arkadaşlarınız arasında hiç Selanikli dönme ya da Karay Yahudisi oldu mu? Onlar hakkında neler anlatabilirsiniz?

- yok.

9- ÇOCUKLARINIZI YETİŞTİRME (ONLARIN EVLENİŞİNE KADAR):

Röportaj yaptığınız kişinin bugün Yahudi geleneklerini ne denli uyguladığını öğrenmek

istiyoruz. Mutlaka hatırlamanız gereken şey, hiç uygulamıyorlarsa onları utandırmamak.

Eşinizi anlatın.

İsmi ne?

-Nesim Ers

Nerede doğmuş?

-İstanbul da

Ana dili ve öğrenim derecesi nedir?

-İlkokulu bitirdi. Anadili Ladino.

Ebeveynleri hakkında bilginiz var mı?

-Marko eliezer Ers ve Anetta Ers

Kardeşleri hakkında bilgi verin.

-Ablası Suzan Ers, Ağabeyi İzak Ers ve kardeşi Sami Ers

Eşinizin mesleği ya da işi hakkında bilgi verin.

-Başlangıçta dokumacıydı sonradan ticarete atıldı. Bir ara manifatura işinde çalıştı. sonra kendi başına çalıştı. Aynı işi yaptı .Mal alırdı motrsikletle pazarcılara götürür satardı. İyi bir kazancı olmaya başladı. Güzel bir eve geçtik, allaha çok şükür güzel bir hayat verdi. Eskişine nazaran çok çok iyiydik. Ta ki hastalığı gelene kadar. Çok zaman evvel gençliğinde sarılık geçirdi. Bu hastalıktan sonra çok büyük bir diyet yapması gerekirdi o üstünde durmadı. Herhangi bir rahatsızlığında hiç doktor falan istemezdi, ve doktora hiç gitmezdi. Ölümünden 8 sene evvel bir gün dışarı çıkmak için giyinirken bacaklarında balon balon gibi şeyler vardı .Bu balonlar kendiliğinden patlayıp sular akmaya başladı. Doktora gidelim dedim ,birşey olmaz dedi beni susturdu. Bir zaman bu böyle gitti. Baktık olacak gibi değil ,bir gün gelinim Arlet oğlum Salvo'nun karısı bir komplo yaptı. Bizi misafirlığe davet etti ve bir doktor Meşullam vardı onu da davet etti. Ve Arlet in evinde kocamı muayene etti. BU mühim bir şey dedi, tahliller verdi. Sonrasında tahlilleri yaptık ve Karaciğer hastalığı çıktı. Tam bakılmazsa siroz olacak dediler. Bakım şarttı ama o kendine bakmadı zamanla bu iş büyüdü. Daha sonra Balıklı hastanesine kontrole götürdük .Tüm tetkiklerini yaptılar .Ve Siroz olduğu ortaya çıktı. Beş senelik bir müddeti var dediler. Hakikatten 5 sene neçtiğimizi bir allah bilir. 14 eylül 1994 te vefat etti.

Ne tür bir işte çalışıyordu ya da halen çalışıyor?

Eğer kendi işi ise işin nasıl kurulduğunu, senelerle nasıl geliştiğini anlatın.

İş kendi mi açtı yoksa babasından ya da babanızdan mı devraldı?

Siz hiç işinde ona yardımcı oldunuz mu?

İşte başka kardeşlerde çalışır mıydı?

Eşinizle nerede ve nasıl karşılaştınız?

-Ben 15 yaşlarındayken onlar ailece bizin evin alt katına yerleştiler.Eşimin anne ve babası Aneta ve Marko Eliyezer Ers 1948 lerde İsraele gitmişlerdi.Orada yapamayınca 1 sene içinde geri döndüler.Döndüklerinde ev arıyorlardı.Annemle tanışıyorlardı,annemde bizim altımızda boş yer var gelin bir bakın dedi.Geldiler baktılar ve evi tutmaya karar verdiler ve burada yaşamaya başladılar.Eşim le o zamanlar görüşmezdik.O işe giderdi ben işe giderdim.Eşimin mahallede samimi arkadaşları vardı.Bizle görüşmezdik.Hiç konuşmamız falan yoktu.Bir gün Albert adında bir arkadaşı bizim eve geliyor ve anneme diyorki”yılbaşında bizim evde toplanacağız kızlı erkekli ,mümkünse 1 kız eksikimiz var kızınız bizimle gelebilir mi?” Annem diyor ki “bak oğullarım duyarsa olmaz ,kızlarlar “çocuk ta “ meraktemeyin zaten çok yakınız aramızda eğleneceğiz gizli tutun bir şey olmaz “diyor.Annemde sonunda müsaade ediyor.O zaman daha 16 yaşında bile değildim.O gece o toplantıya gittim.Çok güzel bir gece geçirdim ,yemek yedik ,dans ettik.Gittiğimiz yer kurtuluştaydı .Gece eve dönüşte haliyle komşu olduğumuz için kocam beni eve getiriyor teslim ediyor.O görüşmede bir elektrik olduğunu hissettim.Aradan 2 ay geçti .Biz aynı yere işe gidiyorduk Eminönü ne.Eskiden vesait pek fazla yoktu,yayan giderdik.Gidiş ve geliş hep yayandı o zamanlar.Bakıyorum bir sabah ben işe giderken,Şişhane de bir gazeteci vardı,yerede gazetesatardı.Eşim orada gazetecinin önünde bekliyor .Ben transit geçecekken beni durduruyor selam veriyor.Gerçi zaten tanışıyorduk ama belliydiki benimle arkadaşlık kurmak istiyordu.Fakat ben başka bir delikanlıya aşkıttım Jano Alkabes, ama yaşça benden çok büyüktü.Ben 16 yaşındaydım o ise 27 yaşındaydı.Ama ben onu çok çok sevdim.Ama onlar ailece İsrail’e göç etmek üzereydiler,ayrılmak zorunda kaldım .Ayrılmak dediysem çok görüşmezdik ama bir samimiyetimiz vardı.Bir arkadaşımın ağabeyinin arkadaşıydı ve her pazar toplanır dans ederdik.Hakikaten çocukluktan mı bilmiyorum çok sevmiştim.Ne zaman ki kocam çıktı karşıma o sabah konuşa konuşa işe beraber gittik. O zamanlar rahmetli ağabeyim de işe giderdi Eminönüne .Bazen beraber giderdik ,bazen yolda karşılaşırdık,beraber dönerdik.İşyerimiz de yakındı zaten.İcabında onla gider onla dönerdim. Ertesi sabah bakıyorum kocam gene orada.Gene konuşa konuşa işe gittik.1-2 hafta böyle sürdü.O zamanlar dedikodular hemen yayılırdı.Kuzenlerim vardı benim hemen anneme iletiler Zümbül birisiyle beraber gidiyor sürekli kimdir diye.Annem akıllı kadındı o farkındaydı ki komşuyla beraber gidip geliyorum ama bir şey demedi.Bu yaklaşık üç ay sürdü artık sadece sabahları değil akşam iş çıkışı da beraber dönmeye başladık.Bir gün akşam iş dönüşü biraz fazla dolaşarak saat 7 terine saat 9 da eve döndüm.Ben dedimki ben eve girmem,annem beni kimbilir nasıl karşılar.Merak etme ben buradayım dedi.Tam ki eve giriyorum annem bir sopayla karşıladı beni.”Negrinyada nerede kaldın” der demez arkadan kaynanam geldi.”Merak etme cudyoy ile giriyor cudyoy ile çıkıyor,ne var oğlumda ne var ki,ne eksiği var ki “ dedi ve susturdu annemi.Daha sonra annem “bu hafta sonu sözler kesilecek bitti” dedi.Ve bu oldu.

Nerede evlendiniz?

-Zülfaris sinagogunda evlendik 1953 te

Eşiniz yahudi mi?

Eğer öyle ise bu evlenmenizde önemli bir etken miydi?

Eğer Yahudi değilse ebeveynleriniz ve akrabalarınız bunu nasıl karşıladılar?

Düğününüzü anlatın.

-Sabah hazırlandık.Çok büyük bir kar vardı ,martın 15 idi.Sinagoga gittik evlendik .Dönüş eve geldik.Tepebaşında bir otel vardı Park hotel, halihazırda var zannedersenem,bir gece orada kaldık.Ertesi gün görümcem tünel de otururdu

onlara gittik beraber yemek yedik.Akşam üstü evimize gittik.O zaman yokluk içinde evlendik.

Çocuklarınız bu işte çalışıyorlar mı?

Kaç çocuğunuz oldu?

-İkizimle birlikte 3 çocuğum oldu İkizlerden biri yaşamadı.

Nerede ve ne zaman doğdular?

Çocuklarınızla hangi lisanda konuştunuz?

- Türkçe

Çocuklar büyürkenki günlük yaşamınızdan bahsedin.

-Büyük oğlum Salvo çok haşarıydı.Çok sinirli bir çocuktü.Ne yaptıysak düzeltemedik.

Yaşam koşullarınızdan (apartman mı ev mi),

- Şişlide bir apartımanda otururduk .15 sene orada oturduk sonra gayrettepe ya geldik.

kültürel faaliyetlerinizden; sinema, tiyatro, sergi, konserlere gidip gitmediğinizden bahsedin.

- Her zaman gittik

Ailenizle boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirdiniz?

-

Ailenizle tatile nereye giderdiniz?

Yurtdışı seyahat eder miydiniz? Yalnız mı çocuklarla mı yapardınız?

Tatilinizi Adalarda geçirdiyseniz eğer, oradaki yazları anlatın.

-Yazlarımızı büyükada da geçirirdik.Orada evimiz vardı,hersene giderdik.Sonra eşimin hastalığı nedeniyle satmak zorunda kaldık.

Kimlerle görüştüğünüzü, çocuklarınızın kimlerle oynadığını anlatın.

Ailenizden ayrıldıktan sonra hangi akrabalarla görüştünüz? Onlarla ne sıklıkta ve hangi

vesilelerle görüştünüz ve birlikte neler yaptınız?

Çocuklarınızdan herhangi biri Yahudi okullarına gitti mi?

Büyük oğlum orta okula bene berite gitti.İlkokuluda Şişhanede 11. ilkokula gitti.İngilizce gece kurslarına gitti.

İzzet ise ilk sene kurtuluş kuvayı milliye ilkokulunda okudu sonra şişli 19 mayıs ilkokulunu bitirdi.Ortayı da orada okudu.

Ne tür Yahudi ağırlıklı etkinliklerde yer aldı? (gençlik grupları,yaz kampları gibi)

-Büyük oğlum u dini öğrensin diye Nesim Behar a gönderdik.Ama Nesim Behar çok baskı yaptı.O zaman çocuktü,çocuklara dini olarak baskı yapılmaması gerekirdi.Cumartesi para dokunmayacaksın,yürümeyeceksin,radio açmayacaksın top oynamayacaksın ,gezmeyeceksin ve bir sürü şey.Çocuk isyan etti şimdi ise dinile alakası bile yok.

-

Çocuklarınızı Yahudi geleneklerine göre mi büyüttünüz?

-evet hepsini

Örneğin, hangi Yahudi Bayramlarını kutlardınız?

-bütün bayramları kutlardık.

Çocuklar Sinagog'a giderler mi ve ne sıklıkta giderlerdi?

-Sadece bayramlarda giderlerdi.Ama küçük oğlum İzzet şimdi sürekli gider.

Bar-mitzvah ve bat-mitzva olmuşlarsa onları anlatın.

-O zamanlar bugünkü gibi oteller falan yoktu.Salvo nun barmitzvasını Site sinemasının altında bir salon vardı orada yaptık.İzzet ise barmitzva istemedi .Oraya harcıyacağımız parayı ona harcadık bir yatak odası yaptık.ve evde resepsiyon gibi 30-40 kişilik bir toplantı yaptık.Sinagogta tefilim takıldı

tabii ki. O zaman yazdı haziran ayıydı. Büyük adadaki sinagoga gidildi tefilim takıldı. Daha sonra yaz sonunu bekledik İstanbul a dönüşte evimizde toplantı yapıldı.

-

O günü ve Brit-Mila günlerini bize tasvir edin.

-Büyük çok zayıf olduğundan ne 1 ay ne 3 ay ,6 ay sonra sünnet olabildi. Kilosu tutmuyordu Her ay kontrol ediliyordu kilosu.

İzzet normal sünnet oldu. İstanbul hastanesi vardı, orada doğurdum 8 gün sonra sünneti yapıldı. Konu komşu akraba türk dostlarımızla beraber güzel bir brit milla yaptık.

Bize seder gecelerini ya da aile kurarken evinizde kutlanan özel günleri anlatın.

-Evliliğimin İlk seneleri bütün anneler babalar kardeşler hep beraber muazzam bir gece geçirirdik . Benim evde veya eltimin evinde toplanırdık. İlk gece bizde ikinci gece eltimde toplanırdık

Eşiniz ya da siz anneniz kadar geleneksel aşçı mısınız? En çok sevdiğiniz Sefarad geleneksel

yemek nedir?

-Sefarad yemekleri yaparım, türk yemekleride yaparım. Şu aralar daha çok türk yemekleri pişiriyorum, çocuklar bunu tercih ediyorlar. Ama ben sefarat yemekleri de yaparım çünkü aralarında diyet yemeklerde var Sebzesi var ,haşlaması var ben tercih edirim. Ama misafir geldikleri zaman daha çok türk yemekleri yapıyorum. En sevdiğim yemekler sebze üzerinedir. Türlü ,apyiko, bunlar bizim gibi yaşlılar için iyidir. Bir de en çok sevdiğim sefarad geleneksel yemeği kuzu kavurma ve bezelye, köftikas de pırasa, köftikas de patata ayrıca sevdiğim yemeklerdir.

Eğer çocuklarınızı büyüttüğünüz dönemde ebeveynleriniz sizden daha dindar idiyse, çocuklarınıza bu nasıl verildi ve anlatıldı?

Ebeveyniniz ve/veya eşiniz nerede gömülü?

-Ulus musevi mezarlığında

- elbette.

Yahudi mezarlığında mı?

Cenazede bir hazan ya da haham var mıydı?

Dini bir törenle mi gömüldü?

- tabii ki

Siz ya da ailenin herhangi bir ferdi Kadiş söyledi mi?

Ya da herhangi birini Kadiş söylemesi için tuttunuz mu?

Ölüm yıldönümlerinde mevlut yapar mısınız?

-evet

Nerede ve kimlerle arkadaşlık yaptınız?

-Başlangıçta evlenir evlenmez ağabeyisiyle arkadaşlık ederdik. Ağabeyisinin 2 tane apartmanı vardı, büyük oğlumu doğurduğumda birine biz geçtik, diğerinde de onlar. Onlar ve komşularla beraber çok samimi bir hayat yaşadık. Arada kocam araba aldı , arabayla öyle güzel günler geçirdikki. Güzel ve tatlı sohbetlerele, şarkılarla gezmelerle güzel günlerimiz geçti. Eltimde ve kayınımda vodvillik vardı. O gülmelerimiz bize hayat verirdi. Kocalarımız Pazar günleride çalışırlardı. Biz kadınlar eğlenirdik çaylar pastalar herşeyi hazırlardık kocalarımız gelecek diye. Aramızda maddiyat yoktu. Kayınlar zengindi biz ortaydık ama uyumumuz çok iyiydi. Biz onların apartmanında otururduk. Çok sonraları kardeşler arası bir uyumsuzluk başladı. Ben oraya gitmek isterim , şuraya gitmem gibi şeyler. Bunun üzerine kocam çekilelim dedi arkadaşlık yapmayalım ki kardeşliğimiz bozulmasın. Onlardan sonra başka arkadaş grubumuz oldu. Onlarla da gece gündüz güzel günlerimiz oldu çocuklarımızı evlendirdik.

Arkadaş seçiminde Yahudi olmaları önemli miydi?

Arkadaşlarınızla ne tür faaliyetler yapardınız?

Sosyal yaşantınız nasıldı?

Yahudilik ya da İsrail konusu geniş toplumdan arkadaşlarınızla konuşulur muydu?

-evet

Eğer konuşulduysa bize nasıl olduğunu anlatın.

-67 savaşı mesela üzüntüden çok sıkılmıştık.Yine kipur savaşı da öyle Devamlı ajanslardan haberler takip ettik acaba İsrail nasıl , neler oluyor oralarda diye.Bugün bile ne zaman kötü bir haber işitsek İsrail le ilgili üzüntümüz sonsuz olur.

Çocuklarınızın yetişkin yaşamından bahsedin.

-

Nerede yaşadıklarını, ne yaptıklarını, kendi aileleri olup olmadığını, Yahudi bir aile oluşturup

oluşturmadıklarını söyleyin.

-Selim 18 yaşındaydı,Arlet Munteanu ile tanıştı.Onlar Romanya dan geldiler daha doğrusu Romanya dan İsrail e oradan da İstanbul a geldiler.Oğlum Arlet ile arkadaşlık kurdular.Oğlum 19 yaşına geldiği zaman ki 20 ye bastı o zaman onu askere çağıracaktı.Fakat Arletler çok istediler bir an evvel nikah yapılsın sırf burad kalsın diye.Dolayısıyla Türkiye de kalamıyordu.İsrail den askere çağırıyorlardı, yada Üniversite de okuyor olması gerekiyordu.O da burada üniversite de okudu.Bir gün Salvo Arlet i bana getiriyor ,daha aileler tanışmıyoruz.Bak anne ben Pazartesi askere gidiyorum,Arleti sana emanet ediyorum,biz aramızda sözlendik ama son kararımızı askerden sonra vereceğiz dedi . ve askere gitti.Arada oğlumun hatırı için Arleti arıyordum ,Pazar günleri onu yemeğe götürüyorduk.Sonrasında evine ders çalışmaya dönüyordu.Aradan 2 ay geçmedi bir gün annesi beni arıyor “ben Arlet in annesiyim acaba sizi bir kahveye davet etsem gelirmisiniz?”Teşekkür ederim dedim eşime danışayım size haber veririm. Daveti kabul ettik ve onlarla tanıştık ,kahve içtik ,sohbet ettik.Bu arada Arlet in babası çıkıyor diyor ki sen ne istiyorsun drahoma olarak.Ben ne konuşacağım oğlumun yerine dedim ,oğlum henüz tam karar vermedi beni sıkıştırmayın .Oğlum askerden gelsin kendi kararlarını alsınlar sonra konuşuruz drahomayı dedim.Onlar konuştular dedi siz bana söz verin oğlunu veriyormusunuz bize.Ben şimdi 600 dolar veriyorum evlenene kadar bu para birikecek hepsini vereceğiz dedi.Ben ne evet dedim ne hayır .Babamız konuşmazdı daima suskundu.Eve geldim oturdum oğluma bir mektup yazdım.Sen bu kızı bize emenet ettin ama emnet olmaz ,onların tek kızları.Onlar işi sonuca getirmek istiyorlar beni sıkıştırdılar deyince sesini çıkaramadı.Hemen ertesi hafta baba-kız ve eşim kalktılar Amasya ya oğlumun yanına onu görmeye gittiler.Sonrasında askerlik bitmeden oğlum izine geldi ve hemen nikah yapıldı çünkü Arlet 18 i bitiriyordu İsrail de askere gitmemek için nikaholdu .Askerden sonra da düğün oldu.Neve Şalom da evlendiler.2 kızı oldu Elza ve Raiza adında.Elza ilkokulu Maslakta bilge ilokulu ve nişantaşında Lala hatun ilkokulunda okudu.Sonra imtahandan türkiye birincisi olarak Robert Lisesine girdi.Sonra Fransa da üniversite okudu Sanat okudu.bitirdi şimdi yine orada bulunuyor hem fransızcasını kuvvetlendirmek için hem karyer yapmak için.Raiza ise koç lisesinde okuyor bitirip Amerika ya gidecek.

İzzet askerden geldikten sonra Perla Benveniste ile görüştüler tanıştılar,bir süre flört ettiler.Sonra aileler konuştular tanıştılar karar verildi nişan yapıldı.2 sene kadar nişanlı kaldılar ve evlendiler.İlk zamanlar Bomonti de ev tuttular orada yaşadılar,sonra Şişli ye geçtiler.Bir çocukları oldu İgal Ers ,sünneti Divan da yapıldı.Bir aylık olunca kuçaras de plata verilir ,pidyon yapıldı.3 sene evvel bar mitzvah yapıldı.Şimdi koç lisesinde okuyor ve çok başarılı.

10-İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI TÜRK YAHUDİLERİNİ NASIL ETKİLEDİ?:

Bu bölümde, 1940'larda Türk Yahudilerinin tarihçesi hakkında bilgi edinmek istiyoruz.

Avrupa'da Soykırım olduğu dönemlerde Türkiyede antisemitizm artışı gözlemlediniz mi?

-

Eğer öyleyse bunu nasıl hissettiğinizi anlatın.

- bazen .Biz Türklerle haşır neşirdik.Yaşantımız çok güzeldi onlarla .Hatta hatta annemi koruma altına bile almışlardı komşular tarafından.Türklerle çok oturduk.Fakat en ufak bir terslikte mesela çeşmeye giderdik sıranınsonuna atarlardı beni.aynı kişiler hem iyi geçinirlerdi hem böyle davranırlardı.Ama bu küçük şeylerdi .Büyük bir kötülük falan görmedik.

Savaş hakkında genel olarak neler duyduğunuzu hatırlıyor musunuz? O dönemdeki fikirleriniz nelerdi?

Avrupa'da Yahudilere yapılanları ilk duyduğunuz zamanı hatırlıyor musunuz? Bunu nasıl duyduğunuzu ve neler düşündüğünüzü anlatın.

-

Avrupa'dan kaçabilen muhacirlerle hiç görüşebildiniz mi?

Struma'nın öyküsünü duydunuz mu? Duydunuzsa ne duyduğunuzu ve neler hissettiğinizi anlatın.

Struma gibi göçmen taşıyıp batan başka gemiler var mıydı? Onlar hakkında neler anlatabilirsiniz?

Savaş zamanı konulan Varlık Vergisi sizi ve ailenizi nasıl etkiledi?

20 sınıf ile ilgili ne anlatabilirsiniz?

1943 baharı ve yazında gayrimüslimlere yönelik birçok tutuklama ve yerinden etme olayları gerçekleşmiş.Bu dönemin sizi ve ailenizi nasıl etkilediğini anlatın.

O dönemde aileniz ne oranda vergi ödemek zorunda bırakıldı?

(M)müslümanlar için, (D)Dönmeler için, (G)Gayrimüslim için

Trakya olaylarını hatırlıyor musunuz?

-yok

6-7 Eylül 1956 olaylarını hatırlıyor musunuz? O gün neler yaşadınız?

-Salvonun doğumunda ben ikiz doğurmuştum.Salvo nun ikizi vardı .Doğurur doğurmaz eve geldim.Türklerle haşır neşirdik.Şişhane de bizim mahallede bir kahvehane vardı,rumlara ait idi.O günlerde bizim evin içinde bir şeyler konuşulduğunun farkındaydım.Annem,ağabeylerim kayınpederim birşeyler konuşuyorlardı.Neler olduğunu soruyordum bir şey anlatmıyorlardı.akşamına ben yataktaydım birdenbire ,ben lohusaydım ,bir patırdı,bir yıkım sesleri geldi. Yorgo nun kahvesini yerle bir ettiler.Ben korktum çocukları yanıma aldım.Bizim Türk komşular ne yaptılar ,küçük bayraklar aldılarve kapımızın önüne geldiler ve beni muhafaza altına aldılar.Ö zaman küçük bir villa gibi bir evde otururdum.Kapıya kadar geldiler burada rum var mı yahudi var mı diye sordular.Hayır burası türk evi diye muhafaza ettiler.Annem korkudan ışıkları söndürdü.Karanlıkta bakledik.Korkudan tir tir titremeye başladım.kocam gece 9-10 da dükkanını kurtarmaya gitti.Daha sonra geldiğinde dükkanına bir şey olmadığını söyledi.Ama ağbeyimin züccaciye dükkanınınhep kırıp dökmüşler ,her şeyi kırıp yollara atmışlar.Dükkan perişan olmuş.Herşeyini dağıtmışlar .Sokaklarda bütün perdeler kumaşlar ,buzdolapları ,makinalar yerlere.Milletin anlattıkları buydu,ben lohusa yatıyordum.Ağabeyim daha sonra tekrardan dükkanı yeniledi.Aradan bir hafta geçmiyor kocamı 2. kere askere alıyorlar 1 aylığına.Hadımköye gitti.Ağabeyim beni ve çocuklarımı aldı evine götürdü.Bir ay onlarla yaşadım kocam geri gelene

kadar .Bunun adını hatırlamıyorum bir harp olursa sizi de alacağız gibi bir hazırlıktı bu.

-Salvonun ikizi 4 ay yaşadı.Bir gün ikisininide bir pusete koyup tozkoparana götürdüm biraz hava alsınlar ve mamalarını yedireyim diye.Eve gelene kadar evde aniden öldü .Doktor çağırdık teila amen dedi. nedeni belli olmadı bir şeyi yoktu.Kimi nazardan dedi.Şişmanı öldü zayıf yaşadı.Salvo 1,7 kilo doğdu,diğeri2,8 kilo doğdu.Salvo ya zayıf olduğu için sünnet yaptıramadık.Ancak 6 aylık iken sünnet yaptırabildik.Kilo yoktu,çok zorluk çektik.

“Vatandaş Türkçe konuş” politikası hakkında neler anlatabilirsiniz?

-Biz hep türkçe konuşurduk.Benim türkçem çok iyiydi ayırtedilmezdi.Evlenene kadar çocuklarımı büyütene kadar hep türkçe konuştuk.Çok sonra kayınpederim ve kayinvalidem bize geldikleri zaman onlarla konuşmak için müsevice konuşmaya başladık.Biz müsevice konuşanı bile ikaz ederdik türkçe konuşun da bir problem olmasın diye.Tabii çok eski kadınlar türkçeyi tam manasıyla konuşamazlardı,çarpık konuşurlardı.

Bu cümleyi genel Türkiye’de uygulanmadan önce, Cumhuriyetin ilk yıllarında Avram Galante, Şelomo Benhabip ve David Fresko’nun başını çektiği bir grubun cemaat içinde başlattıklarından haberiniz var mıydı? Bunu hatırlıyorsanız neler anlatabilirsiniz?

11.İSRAİL VE BATI DÜNYASI:

Hep aklınızda olması gereken bizim için kişisel öykülerin önemidir.Görüştüğümüzün kişinin tarihi olaylara bakış açılarını değil onların bu olaylardan kişisel yaşamlarında nasıl etkilendiklerini öğrenmek istiyoruz. Bu soruların amacı Siyonizm yanlısı cevaplara şartlamak değildir, amacımız sadece bu konularda neler hissettiklerini öğrenmek.

İsrail devletinin kuruluşu sizde nasıl duygular uyandırdı?

-Çok sevindik

Oraya aliyah yapmayı hiç düşündünüz mü?

- Ben İsrailde yaşamayı çok istedim çok düşündüm ama eşim istemedi ailece uyum sağlayamadık.Eşimin hastalığında oraya gittik o zaman da eşim keşke seni dinleseymdim dedi.Orayı çok beğendi.

Hayırsa neden?

Evetse orada ne kadar kaldınız ve ne zaman geri döndünüz?

İsrail’e yerleşmek için giden arkadaş ya da akrabalarınızdan bahsedin.

-İkinci ağabeyim orada yaşıyor.Kızları var ,çok iyi bir yaşantıları var biri belediyede çalışır diğeri bir kolej de çocuklara bakar.Hepsinin evleri arabaları var herşeyleri mevcut.Ağabeyimin bir evi var süper ,yaşantısı fevkalade.Görümcem kocamın ablası orada yaşıyor.Kızları orada yaşıyor .İsræle 6 kere gittim her seferimde görümcemin kızlarında kalırım.Benim kızlarım gibidir.

Çok tanıdığınız gitti mi? Onlarla haberleştiniz mi?

1955 ve 1964 yıllarında Rum aleyhtarı ayaklanmalar sonucu bazı Yahudiler de probemlerle karşılaştı. Siz de bunlardan birimiydiniz? Eğer öyleyse lütfen bize anlatın.

İsrail’in1967 savaşı sonrası problemlerle karşılaştınız mı?

12.ŞİMDİKİ YAŞAMINIZ (ÇOCUKLARINIZ BÜYÜYÜP EVDEN AYRILDIKTAN SONRA):

Yahudi cemaati ile bugünkü ilişkileriniz nasıldır? Örneğin özel bir derneğin ya da kulübün üyesi misiniz?

-Pek yok .Eskiden Mişne tora ya yardıma çok gittim.Eskiden oranın içi hep taşı mermerdi.O kadar soğuktuki beni çok rahatsız etti ve çekildim.Şimdi ise orası çok çok güzelleşti konforlu bir yer oldu.

Herhangi bir konferansa katıldınız mı?

-Yıldırımspor da Haleva nın konferanslarına katıldım zamanında.Yahudilik üzerine.

Gönüllü olarak herhangi bir sosyal programda yer alıyor musunuz?

Bugünkü dini uygulamış şeklinizden bahsedin.

-Gerekenleri yaparım.Bayramları kutlarım ,kaşeruta bakarım.

Hangi sıklıkla ve nerede Sinagog'a gidiyorsunuz?

-Artık pek sık gitmiyorum.Ancak bayramdan bayrama gidebiliyorum.Düğünlerde gidebiliyorum.

Ailenizle haberleşmek için e-mail ve internet'i kullanıyor musunuz?

-yok

Eğer öyleyse bilgisayarı günlük yaşamınızda ne şekilde kullandığınızı anlatın.

Çocuklarınızla aranızda torunlarınızın Yahudilik geleneklerine göre yetiştirilişi konusunda bize anlatmak istediğiniz herhangi bir sürtüşme yaşadınız mı?

Örneğin onların daha dindar ya da daha az dindar olmalarını arzu ettiniz mi?

-yok

Siz ya da eşiniz hala aileyi toplar ve yemek pişirir misiniz yoksa artık bunu çocuklarınız mı yapıyorlar?

rvet

Torunlarınız Yahudi okuluna gidiyorlar mı?

-yok

Ne tür cemaat faaliyetlerine katılıyorlar?

Arkadaşlarınız hakkında bize birşeyler anlatın.

Ne sıklıkla görüşürsünüz ve birlikte neler yaparsınız?

-Arkadaşlarım çoktur.Yalnız bir sorunum var ,çok sigara içiyorlar.Kalp rahatsızlığım olduğu için sigara beni çok rahatsız ediyor.Öok görüşürdüm amam mecburen uzaklaştım.Ama gene de görüşüyorum ama eskisi gibi sık değil.Ben arkadaşsız yaşayamam.

Bugünkü tatilleriniz hakkında neler anlatırsınız?

Politik görüşleriniz, tabii anlatmak istiyorsanız, nedir?

1986 yılındaki Neve Şalom katliamında nerede olduğunuzu ve nasıl ne şekilde duyduğunuzu anlatın. Neler hissettiğinizi bize tasvir edebilmisiniz?

-Büyükada daydık bunları duyduk perişan olduk,ne yapacağımızı şaşırdık.Zaten yapabileceğimiz bir şey yoktu ama çok üzüldük.Ya kipur ya da roşaşana bayramı arifesiydi.Berbat bir bayram geçirmiştik.

2003 Kasımındaki bombalama olaylarını duyduğunuzdaki tepkinizi tasvir edin.

-Bir Cumartesi sabahı ben mutfaktayım bulaşık yıkıyordum birden bomm diye bir ses duydum birinin tekerleği patladı sandım.Åradan birkaç dakika geçti bir arkadaşım telefo açtı .Saat 10.30du."İzzet sinagoga gitti mi?"Ben hemen meraklandım niye soruyorsun bunu ,o her Cumartesi sinagoga gider dedim.Ne oldu birşey mi oldu ne olur söyleyi saklamayın benden dedim.İşte bir bomba patlamışta.Bombayı duydum başladım kendi başıma vurmaya.Hemen Salvo yu aradım.Zeynep çıktı karşıma Salvo nun 2. karısı,o bana televizyondan

öğrendiğini söyledi korkma dedi.Ama ben yerimde duramıyordum çünkü oğlum İzzet içerideydi.Zeynep hemen Salvoyu uyandırdı,ben hemen giyindim tam sokağa fırladım bir ayakkabım var diğeri yok, Salvo karşıladı beni nereye gidiyorsun diye.Ben bağırarak Şişliye gidiyorum dedim .Telaştan ne yapacağımı bilemiyordum.Oğlum beni sakinleştirdi.Böyle yaparsan daha kötü olur dur bekle biraz bakalım nedir ne değildir diye.Hemen televizyonu açtık.O anlarda ne yaptığımı neler yaşadığımı ne kriz geçirdiğimi bilemiyorum.Arada İzzetin dükkanını aradık ,İzzet sinagogdan sonra dükkanına işe giderdi .Komşusu çıktı,ben heyecanla İzzet i sordum.”Merak etmeyin İzzet şimdi geldi ama bir yaralıyı hastaneye götürdü.”Dedimki gelince beni hemen arasın sesini duyayım ancak o zaman rahatlarım.Neyse İzzet dükkana gelince hemen beni aradı .”Anne beni merak etme ben iyiyim “dedi ama hala elim ayağım titriyordu.Daha sonra kendisi buraya geldi.Arkasından arkadaşlar akrabalar hepsi geldiler geçmiş olsun.Berbat bir gündü o gün.

Zeynepikinci karısıdır.Arletten2000 yılının Nisanında ayrıldı.Bir pesah akşamı buradayken ben artık evime gitmek istemiyorum dedi.Peki dedim .Zaten daha önceden araları bozulmuştu,sürekli bana gelirdi .Top oynamaya giderdi sonrasında bana uğruyor hadi 1 gece tamam ,2. gece gene geldi ,3. gece gene geldi .o zaman gel dedim bana açık konuş ne oluyor.Sen her gece buraya gelen bir insan değildin.Anne biz Arletle anlaştık ayrılmaya karar verdik sen üzülme dedi.Peki dedim.Ve 1 ay sonra ayrıldı evinden.Bir otele kalmak istedi ben izin vermedim bana geleceksin burada kalacaksın dedim.1-1,5 sene burada kaldı.Zeyneple tanıştı bir arkadaşlık yaptı ,ben Zeyneple evleneceğim dedi .Ve ikinci evliliğini yaptı.

Eşinizle yalnızken hangi lisanı kullanırsınız?

Arkadaşlarınızla ya da çocuklarınızla hangi lisanı kullanırsınız?